

2560
vēst. iz.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Latviešu māja "Almelija"
Lielbūtānija

J-2560

vēsturiskā izīna

WASH.

Fonds Nr. 2560

Latviešu māja "Almelija"/Lielbritānija

Aprakstījums (vēsturiskā izziņa)

Fonda nosaukums

Latviešu māja "Almelija"/Lielbritānija

Administratīvā vēsture

No 1953. gada Latviešu Nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL) īrēja Latviešu māju "Almelija" latviešu sabiedriskās dzīves vajadzībām (no 1977.g. ar vietējās angļu pašvaldības finansiālu atbalstu). Kopš 1989. gada tā kļuva par LNPL īpašumu.

Pirmo nomas līgumu ar mājas īpašnieku (Herefordshire County Council) noslēdza 1953. gadā uz 3 mēnešiem bērnu vasaras kolonijas vajadzībām.

1953. gada rudenī LNPL noslēdza nomas līgumu uz 5 gadiem ne tikai kolonijas vajadzībām, bet arī kā mājas vietu veciem ļaudīm un invalīdiem, un atpūtas vietu vasaras mēnešos.

Vēlākos gados nomas līgumu vairākkārt pagarināja uz 5, 10 un 12 gadiem.

Tās pirmie iemītnieki bija I un II pasaules kara invalīdi. Pastāvīgai dzīvei mājā uzņēma kara un darba invalīdus un vecos ļaudis, kam nebija piederīgo. Apstākļi un noteikumi par uzņemšanu mājā grozījās, jo radās jauna latviešu grupa - pensionāri.

Kopš 1953. gada tiek regulāri organizētas Bērnu vasaras nometnes, no 1983. - 1997. gada 3x3 nometnes.

1967. gadā, sakarā ar vasarnieku un kolonijas bērnu skaita pieaugumu, tika uzcelta vasaras māja.

LNPL bija atbildīga par Latviešu mājas nomu, pārvaldīšanu un apsaimniekošanu. Latviešu mājas "Almelija" iekšējo jautājumu kārtošanai pie LNPL izveidoja Mājas komiteju. Komitejas pienākumos ietilpa arī kandidāta izraudzīšana mājas pārziņa amatam, bet to apstiprināja LNPL prezidijs. Mājas komitejas priekšsēdi izraudzīja LNPL sesija uz savu pilnvaru laiku, bet LNPL prezidijs izraudzīja divus komitejas locekļus. Pa vienam pārstāvim komitejai deva arī Daugavas Vanagu fonda (DVF) valde, DVF vanadzū nozare, Latviešu ev.lut. Baznīcas pārvalde Lielbritānijā, Latvju biedrība Lielbritānijā, Latviešu katoļu biedrība Lielbritānijā un Eiropas latviešu jaunatnes apvienības (ELJA) Lielbritānijas nodaļa.

Latviešu mājas pastāvēšanas pirmajos gados Mājas komitejas priekšsēža pienākumus uzņēmās sūtnis Kārlis Zariņš.

Līdz 1980. gadam šo pienākumu pildīja Augusts Abakuks.

1980. gadā padomes sesijā par Latviešu mājas komitejas priekšsēdi ievēlēja Jāni Grīnbergu.

No 1954. - 1964., 1965. - 1976. pirmais Latviešu mājas pārzinis bija Janis Skujevics.

No 1964. - 1965. mājas pārzinis Arvīds Strazdiņš.

No 1976. - 1979. mājas pārzinis Teodors Strelerts.

Ar 1979. gadu mājas pārziņa pienākumus pildīja Jānis Veperis.

Krišjānis Krūmiņš māju vadīja 2 gadus un piecus mēnešus, un pēc viņa atlaišanas 1992.gada 25. maijā mājas pārziņa pienākumus pārejas laikā 4 mēnešus uzņēms un pildīja Jānis Pitāns līdz mājas vadību ar 1992. gada 1. septembri uzņēms Miervaldis Āriņš ar sievu Marionu.

Periodiski mājā notika Latviešu mājas komitejas sēdes. Pēc vajadzības LNPL prezidija priekšsēdis sasauca mājā prezidija vai padomes sēdes un sesijas, vai organizēja plašākas LNPL padomes locekļu un organizāciju pārstāvju un sabiedrisko darbinieku sanāksmes.

Kopš Latviešu mājas sākuma gadiem ELJA un atsevišķas jauniešu deju, mūzikas, vai latviešu skolu grupas piedalījās ne vien LNPL un DVF rīkotos sarīkojumos Almelijā, bet rīkojuša arī savas sanāksmes un sarīkojumus Almelijas saimei.

1997. gada 5.jūlijā DVF īpašumā "Straumēni" "ārkārtas LNPL atklātājā" sanāksmē tiek pieņemts lēmums par Latviešu mājas "Almelija" likvidāciju. Sakarā ar iedzīvotāju trūkumu LNPL ir spiesta māju pārdot. Lielākā daļa iemītņieku pārgāja uz veco ļaužu mītņi "Straumēni".

Tiešais iegūšanas avots

Latvijas Valsts arhīvs dokumentus saņēmis no Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā – kopskaitā 149 lietas ar dāvinājuma līgumu Nr.86, 09.10.2006. (LNPL prezidija priekšsēdis Andrejs Ozoliņš)

Fonda saturs

Latviešu mājas "Almelija" arhīvu veido LNPL, Mājas komitejas statūti, sesiju un sēžu protokoli, ziņojumi, lēmumi, noteikumi, apkārtraksti un izdevumi, finanšu dokumenti (kases, bāra, algas un nodokļu grāmatas, saimnieciskās darbības pārskati, maksājumu kvīšu grāmata, izdevumu un ieņēmumu dokumenti) saimnieciska rakstura dokumenti (inventāra grāmatas, nomas līgumi, plāni, izbūves projekti), dokumenti par darbiniekiem un iemītņiekiem (kartotēka, saraksti, uzskaites kartiņas), sarakste, sakrātie dokumenti.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti daļēji sakārtotā veidā. Aptver laiku no 1953. - 1998. gadam. Dokumentu ekspertīze, sistematizācija un aprakstīšana veikta 2006.gadā vadoties pēc Vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļu par personu fondiem un "Metodiskos norādījumus personu dokumentu apsekošanai un vienkāršotai aprakstīšanai". Aprakstīšanas procesā veikta dokumentu ekspertīze atlasot būtiski nozīmīgākos un daudzveidīgākos finanšu dokumentus aptverot Latviešu mājas "Almelija" darbības laiku no 1955. gada līdz 1998. gadam.

Fonda sistematizācija

Iemītņieku un darbinieku kartotēkā, sarakstē ir ievērots fonda lietotais dokumentu kārtojums. Sistematizācijas un aprakstīšanas rezultātā izveidots 1 apraksts ar 149 lietām. Lietas aprakstā sakārtotas atbilstoši pievienotajai sistematizācijas shēmai.

Komplektēšana

Par fonda papildinājumu precīzu ziņu nav.

Pieejamības noteikumi

Dokumenti bez ierobežojumiem tiek nodoti vispārējā izmantošanā.

Dokumentu valoda

Latviešu, angļu valodā.

Fiziskais raksturojums

Fonda dokumentu fiziskais stāvoklis vērtējams apmierinoši.

Aprakstījumu sastādīja
Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
galvenā arhīviste:

I. Vīksniņa

2006. gada 31. oktobrī

FONDS Nr. 2560

Latviešu māja „Almēlija” (Lielbritānija)

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)

(turpinājums)

Fondraža nosaukums

Nav mainījies.

Administratīvā vēsture.

Bez izmaiņām.

Tiešais iegūšanas veids

2013. gada 2. jūlija dāvinājuma līgums Nr. 17 un 2013. gada 12. novembra dāvinājuma līgums Nr. 28.

Fonda saturs

Fonda turpinājumu veido Latviešu mājas „Almēlija” un Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā finanšu un pamatdarbības dokumenti, kas ietver sevī ziņojumus, noteikumus, atsevišķu sēžu protokolus, saimnieciskās un finanšu darbības pārskatus, algu un darbinieku sarakstus, ieņēmumu un izdevumu grāmatas, atskaites, kvītis, izbūves plānus un projektus, dokumentus par darbiniekiem un iemītniekiem, sūdzības, tiesvedības dokumentus par Latviešu mājas „Almēlija” apsaimniekošanu, kartotēku, saraksti.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti daļēji sakārtotā veidā.

Sistematizācija

Dokumenti sakārtoti pēc hronoloģiski nominālā principa, un ievērojot to kopīgās pazīmes un rašanās vēsturi.

Vienkāršotais apraksts 1- v veidots 2 sērijās.

I sērija satur Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā darbību raksturojošos dokumentus un sadalīta 3 apakšsērijās. 1) apakšsērija satur finanšu un grāmatvedības dokumentus, 2) apakšsērija - pamatdarbību raksturojošos dokumentus, 3) apakšsērija – Latviešu Nacionālās padomes Lielbritānijā kartotēku.

II sērija satur Latviešu mājas „Almēlija” mājas komitejas pamatdarbības dokumentus, kas sadalīti 2 apakšsērijās. 1) apakšsērija satur finanšu dokumentus, 2) apakšsērija satur saimnieciskās darbības, projektēšanas un pārbūves dokumentus.

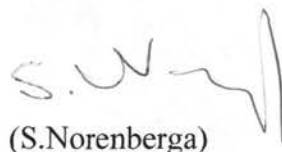
Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojumiem, izņemot lietu Nr. 178 – ierobežota pieejamība.

Fiziskais raksturojums

Apmierinošs.

Aprakstījumu sagatavoja
Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas
galvenā arhīviste
2015. gada 8. jūlijs

(S.Norenberga)

Latvijas Valsts arhīvs

Lietas Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā numurētas 5 (piecas) _____
ar cipariem un vārdiem _____ lapas,

tajā skaitā, litera lapas _____

numēracijā izlaistas lapas _____

un + _____ iekšējā apraksta lapas
ar cipariem

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja galt. p. galts _____
amāts paraksts paraksta atšifrējums
11.11.2015.
datums